

El Montseny en profunditat

Nou excursions per turons, fonts i esqueis

EXCURSIONISME

Vuit propostes per conèixer les muntanyes de Prades

L'Anella Verda de Vic

VIATGES A PEU

El camí català de Sant Jaume: de Montserrat a la frontera de la llengua

ESPELEOLOGIA

Les coves volcàniques del Vietnam

HISTÒRIA DE L'ALPINISME

70 anys de la primera ascensió a l'Everest (1953-2023)

La pica d'Estats: primers itineraris pel vessant català

PERSONATGES

Ramond de Carbonnières a Suïssa
Entrevista a Armand Ballart

REFUGIS

L'Aran Hostel,
el nou equipament del CEC

8,90 €

El primer llibre de registre de l'Aneto corre perill

El mes de juny del 2022 vaig preguntar al Museu del País de Banhèras de Luishon si era possible consultar una peça única al món que s'hi conserva, entre el valuós patrimoni pirineista del seu fons. Es tracta del primer llibre de registre de la història, que se sàpiga, que es va col·locar dalt d'un cim, concretament a l'Aneto, l'any 1857. Em va respondre Philippe Guillen, el director del museu, dient que no era possible consultar aquest registre ni els altres que conserven del mateix cim, tots històrics, perquè estaven molt precaris. Finalitzava amb una notícia preocupant: «Tenim un registre digitalitzat, però la consulta és impossible perquè el museu està tancat al públic per raons de seguretat, i no tinc accés a l'inventari informatitzat perquè no hi ha electricitat a l'edifici».

El mes següent va aparèixer un article, signat per la presidenta de l'Académie Julien Sacaze, Martine Prouillac, a la *Revue Pyrénées* 291, que explicava la història d'aquest museu, sorgit de donacions particulars, i establert al casino de Luishon l'any 1880, com a Museu Lézat, ja que el conservador era l'enginyer civil Tous-saint Lézat, autor d'un mapa en relleu dels Pirineus Centrals i pare de la idea de dipositar el primer llibre de registre de l'Aneto, que, un cop ple, es va recuperar del cim i va entrar a formar part d'aquest fons.

Malgrat la importància que va adquirir el museu, l'any 1997 Bertrand de Gorsse va publicar un article a la *Revue Pyrénées* mostrant-se preocupat pels mitjans de subsistència de l'equipament, amb un patrimoni museològic que s'havia anat envellint i mantenint-se invariable fins a la dècada del 2000. Prouillac confessa que «tot això no va evitar que rebés la designació de Musée de France, malgrat que mai hi va haver un curador, ni un inventari actualitzat, científic i exhaustiu, o una identificació de les propietats que falten (i que són moltes...)».

Amb aquest panorama, l'any 2004 es va signar un acord entre l'Académie

Julien Sacaze, propietària de gran part de les col·leccions, i l'Ajuntament de Banhèras de Luishon, gestor del museu i propietari de l'edifici i de part de les col·leccions. En l'acord van definir el paper que cadascuna de les parts signants jugava per al futur del museu. L'any 2018 va vèncer el darrer conveni i no es va renovar, de forma que fins al 2022 hi va haver un buit legal. Mentrestant, l'any 2020 l'Ajuntament en va ordenar el tancament indefinit per raons de seguretat, ja que la instal·lació elèctrica, el sistema antiincendis, els accessos i altres aspectes amenaçaven la integritat dels visitants. Així, l'Académie Julien Sacaze va perdre la seva seu social, l'accés a la biblioteca i a les col·leccions, i a partir de llavors els membres només podien entrar i sortir de l'edifici per agafar o deixar documents, sempre escortats per un policia.

La tasca necessària per revertir la situació és, segons Prouillac, faraònica. L'Ajuntament no té recursos per fer cap obra de remodelació del museu, tot i que el millor seria buscar un altre lloc més espaiós de la localitat per allotjar-hi les col·leccions en condicions, a part de repensar-les profundament, donant-los un enfocament modern. A Banhèras, però, manquen els locals que compleixin aquestes característiques.

Amb aquesta situació, l'Académie Julien Sacaze va celebrar el seu centenari l'any 2022 amb un meritori desplegament d'actes i activitats ben reeixits però, tanmateix, la problemà-

tica del museu s'enquistava. El 28 de desembre es va comunicar, a l'Assamblea General de l'Académie, que es faria un trasllat dels arxius de l'associació, emmagatzemats al museu, per dipositar-los de forma segura a les instal·lacions que la Société des Études du Comminges té a la mediateca de Saint-Gaudens. Pel que fa al Museu del País, la seva situació a finals del mes de març del 2023 continua bloquejada, mentre que els membres de l'Académie veuen amb impotència com les col·leccions es deterioren sense que ningú hi faci res.

Tant de bo s'acabi trobant ben aviat una solució per revertir l'estat d'abandonament que està patint el llegat pirineista del Museu del País, no només per part dels amants dels Pirineus, sinó pels hereus de la plèiade de pirineistes francesos que des dels segles XVIII i XIX van ser els primers a explorar, investigar i difondre les meravelles d'aquesta serralada. De fet, costa d'imaginar que els descendents dels iniciadors del pirineisme puguin deixar que es perdi per sempre el mateix llegat que els fa mereixedors de tan insigne consideració.

Òscar Masó Garcia

Més informació a:

<https://masogarcia.com>

Façana del Museu del País de Banhèras de Luishon, amb l'accés actualment tancat.

A dalt: Portada del primer llibre de registre de l'Aneto (1857-1868).

NANOU SAINT-LÉZÉ

CONXITA GARCIA PÉREZ